«Η διδασκαλία των αφηγηματικών τεχνικών μέσα από το τραγούδι σε εργαστήρια δημιουργικής γραφής»

Τσεπραηλίδου Αγγελική alikitsep@gmail.com

Βακάλη Άννα avakali@otenet.gr

Θεωρητικό πλαίσιο

Αφήγηση - Αφηγηματολογία

Αφήγηση: πράξη επικοινωνίας, με την οποία παρουσιάζεται, προφορικά ή γραπτά, μια σειρά γεγονότων, πραγματικών ή φανταστικών.

Συναντάται: στη λογοτεχνία, σε άλλες μορφές τέχνης, στην καθημερινή ζωή.

Αναφέρεται: σε συνήθειες, σε τρόπους ζωής, σε φυσικά φαινόμενα, σε ιστορίες.

Αφηγηματολογία: η επιστήμη που μελετά την αφήγηση

Θεωρητικό πλαίσιο

Αφηγηματικές τεχνικές
Αφηγητής - εστίαση

Είδη αφηγητή

1. Ομοδιηγητικός / αυτοδιηγητικός
2. Ετεροδιηγητικός

Είδη εστίασης

1. Μηδενική (παντογνώστης αφηγητής – αφηγητής θεός)
2. Εσωτερική
3. Εξωτερική (αφηγητής κάμερα)

Θεωρητικό πλαίσιο

Αφηγηματικές τεχνικές
Αφηγηματικοί τρόποι

1. Αφήγηση ή έκθεση
   α. Διήγηση
   β. Μίμηση
      - Αφήγηση
      - Διάλογος
      - Μικτός τρόπος
2. Εσωτερικός μονόλογος
3. Ελεύθερος πλάγιος λόγος
4. Περιγραφή
5. Σχόλιο

Θεωρητικό πλαίσιο

Αφηγηματικές τεχνικές
Ο χρόνος της αφήγησης

1. Ως προς την τάξη, τη σειρά
   - Ανάληψη
   - Πρόληψη
2. Ως προς τη διάρκεια
   - Επιτάχυνση
   - Επιβράδυνση
3. Ως προς τη συχνότητα
   - Μοναδική αφήγηση
   - Πολυμοναδική αφήγηση
   - Επαναληπτική αφήγηση
   - Θαμιστική αφήγηση

Θεωρητικό πλαίσιο

Αφηγηματολογία και Δημιουργική Γραφή σε Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής για Εφήβους

Αφηγηματικές τεχνικές: απαραίτητες για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας αλλά και όλων των έργων τέχνης που περιέχουν αφήγηση.

Δημιουργική γραφή: η νέα προοπτική για τη διδασκαλία των αφηγηματικών τεχνικών.

Εργαστήρια δημιουργικής γραφής για εφήβους: διδασκαλία αφηγηματικών τεχνικών με δημιουργικό τρόπο.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Γιατί επιλέχθηκαν τραγούδια;

1. Αφήγηση στα τραγούδια: ίδιες αρχές με την αφήγηση κάθε ιστορίας.
2. Τα τραγούδια, με τον λόγο και τη μουσική, μπορούν να προσελκύσουν περισσότερο το ενδιαφέρον των εφήβων και να εμπεδώσουν καλύτερα και πιο ευχάριστα τις αφηγηματικές τεχνικές.
3. Τα τραγούδια διευκολύνουν την επικοινωνία.
4. Τα τραγούδια διευκολύνουν την πρόσληψη της πραγματικότητας.
5. Τα τραγούδια μπορούν να στρέψουν τους εφήβους σε εναλλακτικές μορφές έκφρασης.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Κριτήρια επιλογής τραγουδιών

1. Το πλήθος των αφηγηματικών τεχνικών.
2. Θέμα και περιεχόμενο.
3. Δυνατότητα για προβληματισμό για κοινωνικά ζητήματα.
4. Δυνατότητα κινητοποίησης σκέψης, φαντασίας και δημιουργικότητας.
5. Προβολή αξιών και αρχών.
6. Έγερση συναισθημάτων.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Ποια τραγούδια επιλέχθηκαν

1. «Η μπαλάντα της Ιφιγένειας», στίχοι, μουσική και ερμηνεία: Χαρούλα Αλεξίου
2. «Ο Γιάννης ο φονιάς», στίχοι: Νίκος Γκάτσος, μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, ερμηνεία: Μανώλης Μητσιάς.
3. «Ένα μαχαίρι», στίχοι: Νίκος Καββαδίας, μουσική: Θάνος Μικρούτσικος, ερμηνεία: Βασίλης Παπακωνσταντίνου
4. «Ένα παλικάρι είκοσι χρονώ», παραδοσιακό, ερμηνεία: Νίκος Στρατάκης
5. «Καθρέφτης», στίχοι, μουσική και ερμηνεία: Αλκίνοος Ιωαννίδης

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Στόχοι

Γνωστικοί:

Εμπέδωση και κατανόηση:

- Των ειδών του αφηγητή, της εστίασης και της οπτικής γωνίας και των τρόπων αλλαγής τους.
- Των αφηγηματικών τρόπων και του τρόπου γραφής τους.
- Του χρόνου στην αφήγηση.
- Του τρόπου γραφής δημιουργικής και πρωτότυπης με αφορμή άλλο κείμενο, την εμπειρία και τη φαντασία.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Στόχοι

Παιδαγωγικοί

- Διερευνητική μάθηση και οικοδόμηση της γνώσης μέσα από την κατευθυνόμενη αυτενέργεια.
- Εξάσκηση φαντασίας.
- Έκφραση συναισθημάτων.
- Προβληματισμός για βασικά κοινωνικά ζητήματα.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Κατηγορίες Δραστηριοτήτων

- **Σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση**

  - εντοπισμός των χαρακτηριστικών κάθε είδους αφηγητή και κάθε είδους εστίασης
  - αλλαγή του είδους του αφηγητή και του είδους της εστίασης
  - αλλαγή της οπτικής γωνίας

- **Σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους**

  - εντοπισμός χαρακτηριστικών διαλόγου και εσωτερικού μονολόγου
  - μετατροπή αφήγησης σε διάλογο
  - μετατροπή διαλόγου σε αφήγηση
  - συγγραφή διαλόγου
  - συγγραφή εσωτερικού μονολόγου

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε τραγούδια

Κατηγορίες Δραστηριοτήτων

- **Σε σχέση με τον χρόνο στην αφήγηση**
  - Ως προς τη σειρά των γεγονότων

    Αναδρομικές και προδρομικές αφηγήσεις και αρχή in medias res
  - Ως προς τη διάρκεια των γεγονότων

    Ισοχρονίες, επιταχύνσεις και επιβραδύνσεις
  - Ως προς τη συχνότητα

    Μοναδικές, πολυμοναδικές, επαναληπτικές, θαμιστικές αφηγήσεις

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Η μπαλάντα της Ιφιγένειας

Α. Δραστηριότητες σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Στο συγκεκριμένο τραγούδι η ηρωίδα αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο την προσωπική της ιστορία, ο αφηγητής δηλαδή είναι αυτοδιηγητικός και η εστίαση εσωτερική.

   α) Από ποια στοιχεία του λόγου του το καταλαβαίνετε αυτό;

   β) Να μετατρέψετε τον αφηγητή σε ετεροδιηγητικό και την εστίαση σε μηδενική, δηλαδή, ο αφηγητής να είναι παντογνώστης και να αφηγείται σε τρίτο πρόσωπο. Το κείμενό σας μπορείτε να το γράψετε είτε σε πεζό είτε σε στίχους.

2. Υποθέστε ότι είστε ένας ντετέκτιβ και παρακολουθείτε τη ζωή της συγκεκριμένης οικογένειας. Να καταγράψετε την ιστορία της οικογένειας από την πλευρά ομοδιηγητικού αφηγητή (παρατηρητή) με εξωτερική εστίαση, να αφηγείται δηλαδή την ιστορία ο αφηγητής κάμερα. Αν θέλετε, μπορείτε να συμπληρώσετε την αφήγησή σας με φωτογραφικό υλικό.

3. Να γράψετε την αφήγηση της ιστορίας της οικογένειας από την πλευρά της μάνας.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Η μπαλάντα της Ιφιγένειας

Β. Δραστηριότητες σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήστε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Η μητέρα και η κόρη κάνουν απολογισμό της ζωής τους, παρουσιάζουν την ιστορία τους και εκφράζουν τα συναισθήματά τους σε μία κουβέντα λίγο πριν από το τέλος της μάνας. Να καταγράψετε τον διάλογο των δύο γυναικών, για να δείξετε πιο έντονα τα συναισθήματα τους.
2. Υποθέστε ότι είστε η κοπέλα του τραγουδιού στην εφηβική ηλικία και καταγράφετε στο ημερολόγιό σας σε εσωτερικό μονόλογο τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας για τη μητέρα σας, το δέσιμό σας μαζί της και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζετε.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Η μπαλάντα της Ιφιγένειας

Γ. Δραστηριότητες σε σχέση με τον χρόνο

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Να καταγράψετε τα γεγονότα σε πεζό. Θα αρχίσετε από το σημείο όπου η ηρωίδα χάνει τη μητέρα της και στη συνέχεια αφηγείται με αναδρομική αφήγηση όλη τους τη ζωή.
2. Αφού εντοπίσετε τα σημεία στα οποία υπάρχουν επιταχύνσεις, δηλαδή ο χρόνος της αφήγησης είναι μικρότερος από τον χρόνο της ιστορίας, να αφηγηθείτε αναλυτικά σε πεζό λόγο και σε πρώτο πρόσωπο α) τα γεγονότα που παρουσιάζονται συνοπτικά, υπάρχει δηλαδή περίληψη και β) τα χρόνια από τη ζωή της οικογένειας που δεν αναφέρονται, υπάρχει δηλαδή έλλειψη.
3. Να βρείτε το σημείο του τραγουδιού όπου παρουσιάζεται, σύμφωνα με τη δική σας γνώμη, το πιο σημαντικό γεγονός που συνέβη στην οικογένεια και να το παρουσιάσετε σε μία στροφή και από την πλευρά του αδερφού, για να φανεί μέσα από την επαναληπτική αφήγηση η σημαντικότητά του.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ο Γιάννης ο φονιάς

Α. Δραστηριότητες σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Στο συγκεκριμένο τραγούδι ο αφηγητής είναι ετεροδιηγητικός και η εστίαση μηδενική, δηλαδή ο αφηγητής δεν συμμετέχει στην ιστορία και γνωρίζει τα πάντα για τους ήρωες, ακόμη και τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους. Να παρουσιάσετε την αφήγηση της ιστορίας από τον ίδιο τον Γιάννη, που είναι ο πρωταγωνιστής, να μετατρέψετε δηλαδή τον αφηγητή σε αυτοδιηγητικό και την εστίαση σε εσωτερική.
2. Φανταστείτε ότι ένας γείτονας παρακολουθεί από την ανοιχτή πόρτα τα γεγονότα και τα αφηγείται στη συνέχεια στη γυναίκα του, υπάρχει δηλαδή εξωτερική εστίαση, είναι ο αφηγητής κάμερα.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ο Γιάννης ο φονιάς

Β. Δραστηριότητες σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Φανταστείτε και γράψτε έναν διάλογο σε πεζό λόγο ανάμεσα στον Γιάννη και το Φροσί, για να γίνει καλύτερα αντιληπτή η σχέση τους και τα αισθήματα που νιώθουν ο ένας για τον άλλον.
2. Να παρουσιάσετε σε εσωτερικό μονόλογο τα συναισθήματα που έχει το Φροσί και τις σκέψεις που μπορεί να κάνει, για να γίνουν καλύτερα αντιληπτά στον αναγνώστη αυτά που νιώθει. Υποθέστε ότι τα καταγράφει στο ημερολόγιό της.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ο Γιάννης ο φονιάς

Γ. Δραστηριότητες σε σχέση με τον χρόνο

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Ο Γιάννης αποφασίζει να μιλήσει στους δικούς του ανθρώπους και για το παρελθόν αλλά και για τα μελλοντικά του σχέδια. Παρουσιάστε την αφήγησή του σε πεζό λόγο με αναδρομικές και προδρομικές αφηγήσεις, χρησιμοποιώντας όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για μια αφήγηση που αναφέρεται στο παρελθόν και για μια αφήγηση που αναφέρεται στο μέλλον.
2. Να προσθέσετε μία ακόμη στροφή στο τραγούδι, η οποία θα αποτελεί περιγραφική παύση, για να φανεί μέσα από την επιβράδυνση της εξέλιξης της υπόθεσης η προσπάθεια του στιχουργού να κεντρίσει το ενδιαφέρον και να παρατείνει την αγωνία.
3. Η στροφή που το Φροσί φιλάει τα χέρια του Γιάννη είναι η πιο συγκινητική και η πιο δυνατή. Να γράψετε μία ακόμη στροφή ακριβώς μετά από αυτήν, όπου ο Γιάννης θα αφηγείται την ίδια ακριβώς σκηνή από τη δική του πλευρά, για να φανεί μέσα από την επαναληπτική αφήγηση η δύναμη της στιγμής.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ένα μαχαίρι

Α. Δραστηριότητες σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Στο τραγούδι ο ήρωας αφηγείται μία προσωπική του ιστορία, υπάρχει δηλαδή αυτοδιηγητικός αφηγητής και εσωτερική εστίαση. Να παρουσιαστεί η ιστορία αυτή από ετεροδιηγητικό αφηγητή και με μηδενική εστίαση, δηλαδή να παρουσιαστεί από τον αμέτοχο παντογνώστη αφηγητή.
2. Τη σκηνή με την αγορά του μαχαιριού την παρακολουθεί και ένας άλλος πελάτης του παλαιοπώλη που περιμένει και ο ίδιος να κάνει κάποια αγορά. Να την αφηγηθείτε από την πλευρά του, σαν να είναι ο αφηγητής κάμερα, δηλαδή με εξωτερική εστίαση σε τρίτο πρόσωπο. Υποθέστε ότι την αφηγείται σε έναν φίλο του.
3. Να παρουσιάσετε την ιστορία από την πλευρά του παλαιοπώλη σε πρώτο πρόσωπο και με εσωτερική εστίαση.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ένα μαχαίρι

Β. Δραστηριότητες σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Να καταγράψετε τον διάλογο του αράπη με τη μικρή ερωμένη του λίγο πριν από τη δολοφονία, για να φανεί παραστατικά η ένταση και πώς οδηγήθηκε εκεί η κατάσταση.
2. Υποθέστε ότι συνομιλούν ο Γιάννης από το τραγούδι «Ο Γιάννης ο φονιάς» και ο ήρωας του τραγουδιού «Το μαχαίρι» και ο Γιάννης προσπαθεί να τον πείσει να μην αγοράσει το μαχαίρι, γιατί η οπλοφορία οδηγεί πολλές φορές και στην οπλοχρησία. Καταγράψτε τον διάλογο και φροντίστε να φαίνεται η αγωνία του Γιάννη να τον πείσει αναφέροντας τη δική του ιστορία.
3. Να καταγράψετε στο ημερολόγιό του τον εσωτερικό μονόλογο του Δον Μπαζίλιο, μετά που σκότωσε τη δόνα Τζούλια, για να φανούν εντονότερα τα συναισθήματά του και οι τύψεις του.
4. Να καταγράψετε τον εσωτερικό μονόλογο του πρωταγωνιστή, όπου θα εκφράζει τα συναισθήματά του για τη ζωή του και θα προσπαθεί να καταλάβει γιατί ήθελε να αγοράσει ένα μαχαίρι.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ένα μαχαίρι

Γ. Δραστηριότητες σε σχέση με τον χρόνο

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Ο ήρωας του τραγουδιού, ηλικιωμένος πια, θυμάται την ιστορία με τον παλαιοπώλη, καθώς και την ψυχολογική κατάσταση που βρισκόταν εκείνη την εποχή και τα καταγράφει στο ημερολόγιό του με αναδρομική αφήγηση.
2. Ο ήρωας του τραγουδιού αγοράζει το μαχαίρι εξαιτίας της απελπισίας που νιώθει στη ζωή του. Την επόμενη μέρα όμως επιστρέφει η γυναίκα που αγαπούσε και η επιστροφή αυτή του αλλάζει τα συναισθήματα και τη ζωή και στέλνει ένα γράμμα σε έναν φίλο του, όπου του καταγράφει με προδρομική αφήγηση τα σχέδιά του για το μέλλον.
3. Φανταστείτε πως, αντί για μαχαίρι, ο ήρωας ήθελε να αγοράσει κάποιο άλλο αντικείμενο και ο παλαιοπώλης του αφηγείται με αναδρομική αφήγηση όμορφες ιστορίες που συνδέονται με αυτό το αντικείμενο στο παρελθόν σε τρίτο πρόσωπο.
4. Να αφηγηθείτε την ιστορία του Κόντε Αντόνιο. Στην αφήγησή σας να υπάρχουν επιταχύνσεις (περιλήψεις και παραλείψεις), όπου πιστεύετε ότι τα γεγονότα δεν είναι τόσο σημαντικά και επιβραδύνσεις (περιγραφικές παύσεις και σχόλια), όπου θεωρείτε ότι πρέπει να υπάρξει καθυστέρηση της εξέλιξης της υπόθεσης, για να κεντριστεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη.
5. Να αφηγηθείτε την ιστορία του Ιταλού ναύτη με επαναληπτική αφήγηση, δηλαδή το ίδιο γεγονός να παρουσιαστεί από τον ίδιο τον ναύτη και από έναν συνάδελφό του και οι ιστορίες και των δύο να είναι αρμονικά ενταγμένες μέσα στην ίδια ιστορία.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ένα παλικάρι είκοσι χρονώ

Α. Δραστηριότητες σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Η ιστορία του παλικαριού που πήγε στον πόλεμο παρουσιάζεται από ετεροδιηγητικό αφηγητή με μηδενική εστίαση, δηλαδή ο αφηγητής είναι παντογνώστης, αλλά παραχωρεί τον λόγο και στον ήρωά του. Τι πετυχαίνει με αυτό;
2. Υποθέστε ότι την ιστορία την αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο το ίδιο το παλικάρι, δηλαδή η εστίαση είναι εσωτερική και ο αφηγητής αυτοδιηγητικός, και καταγράψτε την σε πεζό λόγο.
3. Η ιστορία του παλικαριού που πήγε στον πόλεμο παρουσιάζεται από ετεροδιηγητικό αφηγητή με μηδενική εστίαση, δηλαδή ο αφηγητής είναι παντογνώστης. Υποθέστε ότι την ιστορία την αφηγείται ο φίλος του παλικαριού, δηλαδή η εστίαση είναι εσωτερική και ο αφηγητής ομοδιηγητικός, και καταγράψτε την σε πεζό λόγο.
4. Η ιστορία του παλικαριού που πήγε στον πόλεμο παρουσιάζεται από ετεροδιηγητικό αφηγητή με μηδενική εστίαση, δηλαδή ο αφηγητής είναι παντογνώστης. Υποθέστε ότι την ιστορία την αφηγείται ο στρατιώτης που σκότωσε το παλικάρι, δηλαδή η εστίαση είναι εσωτερική και ο αφηγητής ομοδιηγητικός, και καταγράψτε την σε πεζό λόγο.
5. Η ιστορία του παλικαριού που πήγε στον πόλεμο παρουσιάζεται από ετεροδιηγητικό αφηγητή με μηδενική εστίαση, δηλαδή ο αφηγητής είναι παντογνώστης. Καταγράψτε πώς αφηγείται την ιστορία σε έναν φίλο του ένας περαστικός που ήταν παρών στο γεγονός, δηλαδή να υπάρχει αφηγητής με εξωτερική εστίαση, ο αφηγητής κάμερα.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ένα παλικάρι είκοσι χρονώ

Β. Δραστηριότητες σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Να καταγράψετε τον διάλογο του φίλου του παλικαριού με τη μητέρα του και την αδερφή του, για να φανεί με ζωντάνια και παραστατικότητα η αντίδραση των δύο γυναικών.
2. Λίγο πριν πεθάνει το παλικάρι, κάνει διάφορες εσωτερικές σκέψεις. Να καταγράψετε τον εσωτερικό μονόλογο του νεαρού με τρόπο που να φαίνονται οι σκέψεις που κάνει για τον πόλεμο και τα συναισθήματά του για το πόσο σύντομο ήταν το ταξίδι της ζωής του.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Ένα παλικάρι είκοσι χρονώ

Γ. Δραστηριότητες σε σχέση με τον χρόνο

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Υποθέστε ότι ο φίλος του παλικαριού παντρεύεται την αδερφή του και είκοσι χρόνια μετά αφηγούνται με αναδρομική αφήγηση στα παιδιά τους την ιστορία του θείου τους που σκοτώθηκε στον πόλεμο.
2. Γράψτε το τραγούδι σε πεζό και αρχίστε την αφήγησή σας από το σημείο όπου πυροβολείται το παλικάρι, δηλαδή να υπάρχει αρχή in medias res. Στη συνέχεια με αναδρομική και προδρομική αφήγηση να αφηγηθείτε αναλυτικά με λεπτομέρειες, προσθέτοντας στοιχεία και με τη φαντασία σας, τα γεγονότα πριν και μετά τον πυροβολισμό.
3. Στον στίχο όπου αναφέρεται ότι πυροβολήθηκε το παλικάρι υπάρχει επιτάχυνση, δηλαδή ο στιχουργός παρουσιάζει περιληπτικά το γεγονός. Να αφηγηθείτε το γεγονός με λεπτομέρειες σε τρίτο πρόσωπο

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Καθρέφτης

Α. Δραστηριότητες σε σχέση με τον αφηγητή και την εστίαση

Αφού ακούσετε το τραγούδι και μελετήσετε τους στίχους του, επεξεργαστείτε δημιουργικά τα παρακάτω θέματα:

1. Στο συγκεκριμένο τραγούδι ο αφηγητής είναι ομοδιηγητικός (παρατηρητής) και η εστίαση εξωτερική.

α) Από ποια στοιχεία του λόγου του το καταλαβαίνετε αυτό;

β) Να καταγράψετε σε πεζό ή στίχους τα γεγονότα από την πλευρά ενός ετεροδιηγητικού αφηγητή με μηδενική εστίαση, που γνωρίζει και σκέψεις και συναισθήματα των προσώπων.

2. Υποθέστε ότι τα γεγονότα τα παρουσιάζει το παιδί που συμμετέχει στην ιστορία σε πρώτο πρόσωπο ως ομοδιηγητικός αφηγητής με εσωτερική εστίαση και καταγράψτε τα σε πεζό λόγο.

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Καθρέφτης

Β. Δραστηριότητες σε σχέση με τους αφηγηματικούς τρόπους

1. Υποθέστε ότι συνομιλούν η γυναίκα ταραντούλα με τον άγγελο. Τι θα έλεγαν; Να φανούν μέσα από τον διάλογο οι σκέψεις και τα συναισθήματα και των δύο.
2. Η γυναίκα ταραντούλα καταγράφει στο ημερολόγιό της σε εσωτερικό μονόλογο τα συναισθήματα της καθώς και τις σκέψεις που κάνει εξαιτίας της συμπεριφοράς των ανθρώπων.
3. Αφού ακούσετε το τραγούδι Ο καθρέφτης και μελετήσετε τους στίχους του, να καταγράψετε τον διάλογο ανάμεσα στον καθρέφτη του πρώτου τραγουδιού και στον καθρέφτη του δεύτερου τραγουδιού. Τι θα έλεγαν ο ένας στον άλλον για τον ρόλο που επιτελεί ο καθένας;

Από τη θεωρία στην πράξη

Προτάσεις δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής στο τραγούδι Καθρέφτης

Γ. Δραστηριότητες σε σχέση με τον χρόνο

1. Το παιδί του τραγουδιού φαντάζεται ότι στο μέλλον ο κόσμος θα είναι καλύτερος και θα κυριαρχούν η αγάπη και η κατανόηση. Οι άνθρωποι θα γνωρίζουν τον εαυτό τους και θα τον αποδέχονται όπως θα αποδέχονται και όλους τους άλλους ανθρώπους, ανεξάρτητα από την εξωτερική τους εμφάνιση ή από οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό. Καταγράψτε τις σκέψεις του με προδρομική αφήγηση.
2. Μετά την τέταρτη και μετά την έβδομη στροφή υπάρχει επιτάχυνση, δηλαδή, δεν αναφέρονται τα λόγια της γυναίκας ταραντούλας και του αγγέλου. Να προσθέσετε δύο στροφές όπου να φαίνεται τι απαντάνε αντίστοιχα στο μικρό παιδί.
3. Στην πρώτη και στην πέμπτη στροφή του τραγουδιού υπάρχει η πολυμοναδική αφήγηση, δηλαδή παρουσιάζονται δύο παρόμοια γεγονότα δύο φορές. Να καταγράψετε άλλες δύο στροφές με παρόμοιες αφηγήσεις, που εμφανίζονται δύο άλλα πρόσωπα, για να φανεί πιο έντονα το γεγονός.

Σας ευχαριστούμε πολύ!